

KIRGIZİSTAN TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN 2006 DÜNYA KUPASINA KATILAN ÜLKELERE YÖNELİK TUTUMLARI

Yrd. Doç. Dr. Serdar SAĞLAM*

ÖZET

Bu çalışma Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin 2006 Dünya Kupası karşılaşmalarına katılmış olan ülkelere yönelik tutumlarını ölçmeye yönelik anket formlarının çözümüne dayanmaktadır. Anket formları Dünya Kupasına katılma hakkını elde etmiş bulunan takımlardan temsili bir eleme ve seçme üzerine kurgulanmıştır. Anket formlarında Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İngiltere ve Fransa gibi sanayileşmiş, dünya politikasında etkili ve sömürgeci geçmişli olan bir grup ülke ile orta seviyede gelişmiş yahut gelişmemiş, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden bir seçme yapılmıştır. Öğrencilere ülkelerin milli takımlarının futbol kalitesi ve uluslar arası başarılarından ziyade ülke tercihinin esas almaları vurgulanmıştır.

Bu çalışmada Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin bu ülkelere yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Öğrencileri, 2006 Dünya Kupası, Tutum, Kamuoyu Yoklaması.*

ABSTRACT

The article is the study based on the solution of questionnaire forms which are evaluated of the students' attitudes of the Kyrgyzstan Turkey Manas University directed to the countries joined in the 2006 World Cup. Questionnaire forms are prepared by a representative choosing of the teams which have the participation right to the World Cup. The selection is among a group of countries such as U.S.A, Germany, England and France which are effective on the world politics and imperialistic in the

* Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

past and the countries Middle East and African countries which are underdeveloped or developed countries. Students required that they must prefer the country more than the football quality and international success of the national team.

In this study the attitudes of the Kyrgyzstan Turkey Manas University students directed to the countries joined in the World Cup were analyzed.

Key Words: *Kyrgyzstan Turkey Manas University Students, 2006 World Cup, Attitude, Opinion Test.*

GİRİŞ

Bu makalenin konusu Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin 2006 Dünya Kupası karşılaşmalarına katılmış olan ülkelere yönelik tutumlarıdır. Çalışma 2006 Dünya Kupası müsabakaları başlamadan önce 5-7 Haziran 2006 tarihleri arasında Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen anket formlarının çözümüne dayanmaktadır. O tarihlerde Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmakta olan Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Ayhan Pala'ya e-posta ile ulaştırılan anket formu onun katkıları ile çoğaltılarak öğrencilere uygulandıktan sonra tarafıma Türkiye'ye gönderilmiştir.

Çalışma Dünya Kupasına katılma hakkını elde etmiş bulunan takımlardan temsili bir eleme ve seçme üzerine kurgulanmıştır. Buna göre anket formlarında Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa ve İngiltere gibi sanayileşmiş, dünya politikasında etkili ve sömürgeci geçmişi olan bir grup ülke ile orta seviyede gelişmiş yahut gelişmemiş, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden bir karma hazırlanmıştır. Bu ülkelere her biri dünya kupasına katılan ülkelere seçilmiştir. Bu ülkeler arasında hayali karşılaşmalar düzenlenerek Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa ve İngiltere'nin her biri ile gerçekleştirdiği hayali karşılaşmalar üzerinden Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin bu ülkelere yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin bu ülkelere yönelik tutumlarını tespiti için çalışırken de tutum ölçmeye ilişkin tekniklerden biri kabul edilen ve sosyal bilimciler tarafından yaygın olarak kullanılan ve birçok türü bulunan "kamuoyu yoklaması" esas alınmıştır.

Çalışma esnasında adı geçen ülkelerin takımlarının futbol kalitesinin değil; hangi ülkenin yahut ülke takımının galip gelmesini arzu ettiklerine dair açıklama ve hatırlatmalar yapılmıştır. Araştırmanın futbol karşılaşmalarında rasyonel olanı değil, duygusal, kültürel veya tarihi dayanakları bulunan alanı hedeflemekte olduğu ifade edilmiştir.

Araştırmada 210 öğrenci tarafından doldurulan anket formlarının hatalı ve eksik olan 70 tanesi elenerek geriye kalan 130 form değerlendirmeye alınmıştır. Anket formları beklenen sayıya ulaşamadığı için karşılaşmalar yüzdelik oranlar yerine tercih sayıları esas alınarak verilmiştir. Ancak ABD, Almanya, İngiltere ve Fransa'nın karşılaşmalarının toplamı üzerinden yüzdelik rakamları kullanmak mümkün olmuştur.

Araştırmamıza katılan 130 öğrencinin 83'ü kadın, 47'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Bu öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı 4, Kırgızistan 80, Özbekistan 6, Ahıskalı 4, Dungan 2, Altay 2, Türkmenistan 3, Lezgin 2, Moğolistan 2, Rusya 8, Uygur 5, Kazakistan 4, Tataristan 4, Azerbaycanlı 4 kişi olduğu görülmektedir. Burada öğrencilerin bir kısmının mensup olunan memleketi temel alan vatandaşlık statüsü ile ilgili soruya cevap olarak mensup oldukları etnik grubu yazmış olmaları kendi algılamalarından kaynaklanmıştır.

Halkla İlişkiler bölümünde okuyan öğrenci sayısı 14, Turizm Rehberlik 12, Gazetecilik 9, Mütercim-Tercümanlık 11, Maliye 20, Bilgisayar Mühendisliği 14, İktisat 10, Radyo TV 4, Gıda Mühendisliği 13, İşletme 8, Tarih 8, Yiyecek İçecek İşletmeciliği ise 7 kişiden oluşmaktadır.

Öğrencilerden 73'ü 1. sınıfta okurken, hazırlık sınıfında 45, artık yıl ile 3. sınıfta ise 6'şar öğrenci bulunmaktadır.

Ailelerin ikamet yerlerine göre hazırlanan şıklarda 38 kişi köy, 16 kişi kasaba, 54 kişi şehir, 22 kişi büyük şehri işaretlemiştir.

Babalarının mesleğine göre öğrencilerin dağılımı şu şekildedir: memur 14, asker 5, hekim 6, mimar-mühendis 18, sürücü 14, öğretmen 14, inşaatçı 10, iktisatçı 6, bilgisayarçı 3, işçi 5, küçük işletmeci 8, çiftçi 10, muhasebeci 4, işsiz 6, akademisyen 1, sanatçı 2, yönetici 4.

Babalarının eğitim durumuna göre hiç eğitimi olmayan 2, ilkokul mezunu 6, ortaokul mezunu 16, lise ve dengi okul 20, üniversite ve yüksek okul ise 86 kişidir.

Annelerinin mesleki durumları esas alındığında memur 8, muhasebeci 10, ev hanımı 32, hekim 12, öğretmen 28, bilgisayar programcısı 2, hemşire 8, iş kadını 15, mühendis-mimar 6, işçi 6, müfettiş 1, iktisatçı 2 kişidir.

Annelerinin eğitim durumlarında ise; şu şekildeki bir tabloyla karşılaşılmaktadır. Annesi ilkokul mezunu olan 3 kişi, ortaokul mezunu 12, lise ve dengi okul mezunu 21 ile üniversite ve yüksek okul mezunu ise 94 kişidir.

Anket formlarında yer alan bu bilgilerin 2006 Dünya Kupasına katılan ülkelere yönelik tutumlara ilişkin tercihlerle alakası ülkeleri tercihleri çerçevesinde kurulmamıştır.

DÜNYA KUPASI

İlki 1930 yılında Uruguay'da gerçekleştirilen Dünya Kupası (Çakır,2002: 24) o yıldan itibaren her dört yılda bir düzenli olarak tekrarlanmaktadır.

2006 Dünya Kupası 9 Haziran tarihinde Almanya'nın Münih şehrinde Almanya ile Kostarika arasındaki karşılaşma ile başlamış ve 9 Temmuz'da İtalya'nın Fransa ile oynadığı final müsabakasında Kupayı kazanmasıyla sona ermiştir(http://tr.wikipedia.org/wiki/2006_FIFA_D%C3%BCnnya_Kupas%C4%B1).

2006 Dünya Kupası karşılaşmalarına katılma hakkını elde etmiş olan ülkeler şunlardır. A Grubu: Almanya, Kostarika, Polonya, Ekvador, B: Grubu İngiltere, Paraguay, Trinidad Tobago, İsveç, C: Grubu Arjantin, Fildişi Sahili, Sırbistan-Karadağ, Hollanda, D Grubu: Meksika, İran, Angola, Portekiz, E Grubu: İtalya, Gana, Amerika Birleşik Devletleri, Çek Cumhuriyeti, F Grubu: Brezilya, Hırvatistan, Avustralya, Japonya, G Grubu: Fransa, İsviçre, Kore Cumhuriyeti, Togo, H Grubu: İspanya, Ukrayna, Tunus, Suudi Arabistan (<http://www.betstudy.com/turkce/dunya-kupası/>).

TUTUM KAVRAMI VE TUTUMLARIN ÖLÇÜLMESİ

Tutum, bir bireye atfedilen ve onun psikolojik bir obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir (Kâğıtçıbaşı,1983: 84).

Muzaffer Şerif'e göre de; "Tutum, kişinin insanlar, kurumlar, çeşitli hususlar hakkındaki görüşüdür" (Şerif, Şerif,1996: 499).

G. W. Alport ise; tutum kavramını "yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün nesne ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkiye sahip ruhsal ve sinirsel hazırlık durumu" (Freedman, Sears, Carlsmith,1998: 267) şeklinde tanımlamaktadır.

McClelland tutumu, bireyin şimdiki davranışını belirleyen geçmiş deneyimlerinin bir özeti olarak görür. Bireyin düşünce dünyasına yansıyan değişik nesne ve insanlara geçmiş deneyimlerinden aktardığı anlamlarla bakması, tutumun başka bir biçimde betimlenmesidir. Genel olarak tutum kuramı, tutumun tutum nesnesi ile ilgili geçmiş bir deneyim veya yaşantının insan beynindeki kaydı, tortusu ya da gelecekteki davranış ile ilişkili olarak bireyin düşünsel oluşumuna etkide bulunduğunu varsayar (Tolan, İsen, Batmaz,1991: 259).

Bir tutum genellikle üç unsur çerçevesinde tanımlanır: bilişsel, duygusal ve davranışsal. Bir başka ifadeyle kelimeler, tutumlar düşünceden, duygudan ve hareketten ibarettir ve çeşitli yollarla davranışlara rehberlik ederler. Bilişsel unsur bizim tutum ögesi hakkında merak ettiğimiz şeylerden ibarettir. O olumlu veya olumsuz imgelere dayanır ve düşünülen nesnelere ilişkilidir (Tedeschi,1982: 159).

Tutumların bu üç bileşeni şu şekilde sıralanabilir: Merkezi bileşen bir nesne ile ilgili görelî olarak devamlı bir "duygu"dur. Bir nesne, bir insan olabilir, bir grup olabilir, bir kurum olabilir veya soyut bir şey olabilir. Davranışlarımızın çoğu gibi, tutumlarımız da öğrenme yoluyla kazanılmıştır. Bireyin tutumları, kazanılmış kişilik özelliklerinin bir parçasıdır. Duygunun yanı sıra, bir tutumun çoğu kez bir de "bilişsel" bileşeni vardır. Bilişsel bileşen, bireyin tutumunun nesnesi hakkındaki inançlarından oluşur (Clifford,1984:363).

Çeşitli ulusal gruplara karşı beliren kalıplaşmış tutumlarla ilgili incelemeler, bize tutumların gelişmesi ve durağanlığı hakkında etraflı bilgi sağlamaktadır. Bu bilgileri özetleyecek olursak: 1. Kalıplaşmış tutumların küçük yaşlarda gelişmeye başladığını, 2. Bu gelişmede siyasi, tarihi, ekonomik,

kültürel vb. çeşitli etkenlerin rol oynadığını, 3. Çoğunlukla kalıplaşmış tutumların başkalarından, kulaktan dolma edinilen bilgilerle beslendiğini ve gerçek bilgi eksikliğini kapatma ve gerçeği tanımlama görevini üstlendiğini, 4. Dolayısıyla, çoğu zaman için akılcı olmaktan çok duygusal nitelik gösterdiğini ve nihayet, 5. Bu özelliklerinin sonucu kalıplaşmış tutumların kolay değişmeyip zaman içinde oldukça durağan olduğunu söyleyebiliriz (Kâğıtçıbaşı, 1999: 133).

Tutum ölçümlerinde, bir takım özel tekniklerle birlikte, en çok kullanılanlar dereceli ölçeklere dayandırılmış olanlardır. Dereceli ölçekler, tutumu ölçülecek kişinin kendisine yönlendirilen özel anlamlı, yargılara katılma derecesini saptama esasına dayalı ölçeklerdir.

Dereceli tutum ölçekleri: Thurstone Ölçeği (Eşit Aralıklar Ölçeği), Likert Ölçeği (Toplanmış Derecelendirme Tekniği), Bogardus Ölçeği (Sosyal Mesafenin Ölçülmesi-Sosyal Mesafe Ölçeği), Gutman Ölçeği ve Edward-Kilpatrick Ölçeği (Test Maddelerinin “Ölçeklenebilirliği”-Ayrııcı Derecelendirme Ölçeği)’dir (Şerif, Şerif 1996: 518- 527), (Silah,2000:374-375).

Donald T. Campbell tutumların ölçülmesi için geliştirilmiş bulunan testleri şu dört başlık altında toplamıştır.

1. Gizlenmemiş-yapılandırılmış: Thurstone’un, Likert’in doğrudan tutum testleri.
2. Gizlenmiş-yapılandırılmamış: Açık uçlu görüşme ve anketler, biyografi ve denemeler.
3. Gizlenmemiş-yapılandırılmamış: Tipik “projektif” testler.
4. Gizlenmiş-yapılandırılmış: Tutumları nesnel bir şekilde ölçmeye çalışan testler.

Tutumları nicel olarak belirlemeye çalışan testlerin çoğu anket türü testlerdir. Anket türü testlerin kullanımında başlıca amaç, altta yatan ilke ve faktörleri fazla dikkate almaksızın son ürünü, yani “tutumların” sözel ifadelerini elde etmektir. Bu tür çalışmalara iyi bir örnek, “kamuoyu” yoklamalarıdır. Aslında “kamuoyu” yoklamalarında yapılan yoklamaya katılanların şu veya bu tutumunu ölçmektir (Şerif, Şerif,1996: 498).

Muzaffer Şerif’e göre; grupların tutumlarını öğrenmeye çalışırken sosyal bilimcilerin kullandıkları teknikler arasında, “kamuoyu” yoklamaları en iyi

bilinen tekniklerdir. Bu teknikler ticari kuruluşların kullandığı şekliyle ele alınabileceği gibi sosyal bilimcilerin kuramsal ve pratik önemi olan bazı sorunları incelemek üzere kullandığı şekliyle de ele alınabilir. Elde edilen veriler, günlük hayattaki fayda ve etkileri bakımından olduğu gibi sosyal tutumların ölçülmesi açısından da değerlendirilebilir (Şerif, Şerif,1996:510-512).

Kamuoyu yoklamaları kavramı, kişilerin tutumlarının doğrudan doğruya ve konuyla ilgili sorular sorarak elde edilebileceği varsayımına dayanmaktadır. Geleneksel olarak ve pratik açıdan, “görüş” bireyin olumlu ya da olumsuz tutumunu belirttiği varsayılan sözlü bir cevaptır (Şerif, Şerif,1996:512).

Yine Muzaffer Şerif’in verdiği örneklerle göre kamuoyu yoklamalarını esas alan bazı araştırmalarda “evet”, “hayır” ve “bilmiyorum” cevabı, bazı araştırmalarda ise sadece “evet” ve “hayır”dan oluşan ikili bir tercih söz konusudur. Bazı kamuoyu araştırmalarında ise sosyal tutumların ölçülmesinde “tek soruluk” yahut “tek anketlik “ yoklamalardan ziyade konunun önemine veya özelliğine göre derinlemesine inceleyebilmek için mevcut tekniklerden bir kaçından bir arada faydalanılabilir (Şerif, Şerif,1996:513- 516).

ANKET SORULARININ ÇÖZÜMÜ

Amerika Birleşik Devletleri karşılaşmasında ABD 20, Arjantin 110 kişi tarafından desteklenmiştir. ABD Meksika karşılaşmasında ABD 46, Meksika 84’lük tercih almıştır. ABD’nin Brezilya karşıdaki tercih miktarı ise ABD 5, Brezilya 125 şeklindedir. ABD’nin diğer ülke takımlarına karşı aldığı destek şu şekildedir: ABD 54, İran 76; ABD 42, Suudi Arabistan 88; ABD 49, Ekvador 81; ABD 54, Angola 76; ABD 62, Gana 68; ABD 52, Togo 78; ABD 41, Hırvatistan 89; ABD 29, Ukrayna 101.

Almanya’nın ABD’nin karşılaştığı ülkelerin futbol takımları ile aynı sıralama içerisindeki müsabakalardaki tercihlerde de şöyle bir tablo ortaya çıkmıştır: Almanya 58, Arjantin 72; Almanya 74, Meksika 56; Almanya 20, Brezilya 110; Almanya 68, İran 62; Almanya 73, Suudi Arabistan 57; Almanya 90, Ekvador 40; Almanya 90, Angola 40; Almanya 80, Gana 50; Almanya 90, Togo 40; Almanya 68, Hırvatistan 62; Almanya 63, Ukrayna 67.

ABD ve Almanya ile aynı ülkelerle düzenlenen müsabaka sıralaması Fransa için de tekrarlanmaktadır. Buna göre Fransa'nın söz konusu ülkeler karşısındaki tercih miktarı şu şekildedir: Fransa 53, Arjantin 77; Fransa 60, Meksika 70; Fransa 18, Brezilya 112; Fransa 79, İran 51; Fransa 62, Suudi Arabistan 68; Fransa 74, Ekvador 56; Fransa 91, Angola 39; Fransa 89, Gana 41; Fransa 87, Togo 43; Fransa 67, Hırvatistan 63; Fransa 50, Ukrayna 80.

İngiltere'nin de yine aynı ülkelerle sürdürdüğü karşılaşmalardan sonra ortaya çıkan sonuçlar şöyle sıralanmaktadır: İngiltere 60, Arjantin 70; İngiltere 67, Meksika 63; İngiltere 18, Brezilya 112; İngiltere 85, İran 45; İngiltere 79, Suudi Arabistan 51; İngiltere 94, Ekvador 36; İngiltere 88, Angola 42; İngiltere 88, Gana 42; İngiltere 90, Togo 40; İngiltere 73, Hırvatistan 57; İngiltere 60, Ukrayna 70.

İkinci olarak; Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa ve İngiltere'nin hem kendi aralarında hem de diğer gelişmiş ülkeler arasından seçilen Japonya, İtalya, İspanya ve Hollanda ile yaptıkları hayali müsabakalarda öğrencilerin tercihlerine göre şu neticeler alınmıştır.

ABD'nin Almanya, Fransa, İngiltere, Japonya, İtalya, İspanya ve Hollanda ile yaptığı karşılaşmalardan şu sonuçlar çıkmıştır: ABD 17, Almanya 113; ABD 21, Fransa 109; ABD 15, İngiltere 115; ABD 41, Japonya 89; ABD 25, İtalya 105; ABD 17, İspanya 113; ABD 38, Hollanda 92.

Almanya'nın Fransa, İngiltere, Japonya, İtalya, İspanya ve Hollanda ile gerçekleştirilen hayali karşılaşmalarında kullanılan tercihler şu şekildedir: Almanya 62, Fransa 68; Almanya 64, İngiltere 66; Almanya 70, Japonya 60; Almanya 59, İtalya 71; Almanya 61, İspanya 69; Almanya 78, Hollanda 52.

Fransa'nın İngiltere, Japonya, İtalya, İspanya ve Hollanda ile yapılan karşılaşmalarda aldığı neticeler şu şekilde görülmektedir: Fransa 51, İngiltere 79; Fransa 68, Japonya 62; Fransa 40, İtalya 90; Fransa 49, İspanya 81; Fransa 77, Hollanda 53.

İngiltere'nin Japonya, İtalya, İspanya ve Hollanda ile tasarlanan karşılaşmalarda aldığı tercihler şöylece sıralanmaktadır: İngiltere 78, Japonya 52; İngiltere 49, İtalya 81; İngiltere 62, İspanya 68; İngiltere 73, Hollanda 57.

ABD, Almanya, Fransa ve İngiltere'nin hem kendi aralarında hem de diğer ülkelerle yaptıkları hayali karşılaşmalarda aldıkları toplam tercih

miktarları şu şekildedir: ABD toplam tercih miktarı 628, diğerlerinin toplam tercih miktarı 1712 ve genel toplam 2340. ABD'nin tercih oranı %26.8, diğerlerinin tercih oranı ise %73.2. Almanya'nın aldığı destek 1281, diğerlerinin aldığı destek 1059 ve genel toplam 2340. Bu durumda Almanya %54.8, diğer karşılaşma yaptığı ülkelerin toplam oranı da %45.2'dir. İngiltere toplam 1324 öğrenci tarafından desteklenirken, diğerleri 1016 öğrencinin desteğini almış durumdadır. Genel toplamın 2340 olduğu çalışmada İngiltere'nin aldığı destek %56.5, diğerleri ise %43.5'e tekabül etmektedir. Genel toplamın 2340 olduğu karşılaşmalarda Fransa'yı işaretleyen öğrencilerin destek miktarı 1192 olurken, diğer ülkelerin takımlarını destekleyenlerin miktarı 1059'dur. Bu durumda Fransa'nın %51, diğer ülkelerin de %49 oranında bir destek aldığı görülmektedir.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bu araştırma 9 Haziran 2006 yılında başlamış bulunan 2006 Dünya Kupası karşılaşmalarından önce Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bir anket çalışmasına dayanmaktadır. Dünya kupasına katılma hakkını elde etmiş bulunan ülkeler arasındaki hayali karşılaşmaları esas alan kamuoyu yoklaması anket formu ikili tercihe göre hazırlanmıştır. Buna göre ülkelerin milli takımlarının futbol kalitesi ve uluslar arası başarılarından ziyade ülke tercihinin esas almalarının araştırma açısından gerekliliği vurgulanmıştır.

Çalışmada Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa ve İngiltere gibi sanayileşmiş, dünya politikasında etkili ve sömürgeci geçmişi olan bir grup ülke ile orta seviyede gelişmiş yahut gelişmemiş, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden bir karma tertip edilmiştir. Buna göre Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa ve İngiltere'nin hem kendi aralarında hem de diğer ülkelerle gerçekleştirdikleri hayali karşılaşmalar üzerinden Kırgızistan Manas Üniversitesi öğrencilerinin bu ülkelere yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Almanya'nın diğer ülkelerle yaptığı hayali karşılaşmalardaki desteği %54.8, İngiltere'nin %56.5, Fransa'nın ise %51'dir. Bu durumda Almanya, İngiltere ve Fransa'nın hem kendi aralarında, hem de orta seviyede gelişmiş yahut gelişmemiş, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden bir karma karşındaki

müsabakalarda Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerinin çok düşük seviyelerde bile olsa tercihi söz konusudur. Bu ülkelere karşı Kırgızistan'da olumsuz bir tutumun en azından bu çalışma çerçevesinde ortaya çıkmadığını söyleyebiliriz.

Amerika Birleşik Devletleri'nin diğer ülkelerin futbol takımları karşısındaki hayali müsabakalardaki tercih oranı ise %26.8 ile olağanüstü derecede düşük çıkmış bulunması bu araştırmanın en önemli neticesidir. Bu durumda Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi öğrencileri örneğinde ABD'ye karşı menfi bir algı ve tutumun varlığından bahsedebiliriz. Bunun güncel, tarihi ve siyasi sebeplerinin varlığı bir vakıadır.

KAYNAKÇA

- CLIFFORD, T. Morgan (1984), **Psikolojiye Giriş Ders Kitabı**, Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayını, Ankara.
- ÇAKIR, Ahmet (2002), **Millî Takım ve Dünya Kupası**, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
- FREEDMAN, Jonathan I., SEARS, David O., CARLSMITH J. Merrill, 1998, **Sosyal Psikoloji**, İmge Kitabevi, Çev. Ali Dönmez, 3. Baskı, İstanbul.
- KÂĞITÇIBAŞI, Çiğdem (1983), **İnsan ve İnsanlar**, Beta Basım/Yayım Dağıtım, İstanbul.
- SİLAH, Mehmet (2005), **Sosyal Psikoloji- Davranış Bilimi**, Seçkin Yayınevi, İstanbul.
- ŞERİF, M. ve C. Şerif (1996), **Sosyal Psikolojiye Giriş I-II**, Sosyal Yayınları, İstanbul.
- TEDESCHI, James T, LINDSKOLD Svenn, ROSENFELD, Paul (1982), **Introduction To Social Psychology**, West Publishing Company, USA.
- TOLAN, Barlas, İsen, Galip ve Batmaz, Veysel (1991), **Sosyal Psikoloji**, Adım Yayıncılık.
- <http://www.betstudy.com/turkce/dunya-kupasi/>
- http://tr.wikipedia.org/wiki/2006_FIFA_D%C3%BCnya_Kupas%C4%B1